

Nekega dne boste odprli dlani in pustili svojega otroka življenju, takšnemu kot je. Spomnite se tega, ko boste dobili vabilo za cepljenje.

Če imate kakršnakoli vprašanja v zvezi s cepljenjem, se obrnite na zdravnika, ki vašega otroka cepi.

CEPLJENJE
SKRB ZA OTROKOV JUTRI

IVZ RS **Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije**

Izdajo publikacije je sofinanciralo Ministrstvo za zdravje

Avtorji besedila: prim. dr. Alenka Kraigher, dr. med., Marta Grgič Vitek, dr. med.,

Maja Sevljak Jurjevec, dipl. med. sestra

DTP: Vinko Mav

Tisk: Birografika Bori

Ljubljana, 2005

INŠTITUT ZA VAROVANJE ZDRAVJA
REPUBLIKE SLOVENIJE

ZA NASMEJANO OTROŠTVO

Le malokateri poseg v medicini je kronan s tako velikimi uspehi kot cepljenje, saj sta se zaradi njega zelo zmanjšali obolevnost in smrtnost za mnogimi nalezljivimi boleznimi. Številne epidemije, na primer črnih koz, kuge, tuberkuloze, davice, otroške paralize, ki so zaznamovale zgodovino in vplivale na razvoj človeštva, nas spomnijo na pomen obvladovanja nalezljivih bolezni s cepljenjem.

Pred uvedbo cepljenja so otroci množično zbolevali in umirali za nalezljivimi boleznimi, temu pa se danes lahko izognemo že s preprostim obiskom v ambulanti, večinoma že takrat, ko nas tja prinesejo starši. Milijoni otrok po svetu so zato bolj zdravi in varni pred okužbami z različnimi nevarnimi nalezljivimi boleznimi.

PRETEKLOST GOVORI ZA SEDANJOST

Sistematično cepljenje v Sloveniji se je začelo s cepljenjem proti črnim kozam okoli leta 1800. V Sloveniji smo pred 2. svetovno vojno, leta 1937, začeli cepiti tudi proti davici, leta 1948 proti tuberkulozi, 1951 proti tetanusu, 1956 proti oslovskemu kašlju in 1957 proti otroški paralizi. Že leta 1968 je bilo obvezno cepljenje proti ošpicam. Leta 1972 smo začeli cepiti otroke proti rdečkam, vendar samo deklice, od 1990 pa je bilo cepljenje obvezno tudi za dečke. Od leta 1979 cepimo otroke proti mumpsu, v letu 1998 smo začeli s cepljenjem otrok, ki vstopajo v osnovno šolo, proti hepatitisu B, od leta 2000 pa cepimo predšolske otroke tudi proti gnojnemu meningitisu, ki ga povzroča bakterija Haemophilus influenzae tip b. Zdravnik lahko priporoči tudi cepljenje proti drugim nalezljivim boleznim (npr. virusnem meningoencefalitisu, ki ga prenašajo klopi, proti nalezljivi zlatenici, ki jo povzroča virus hepatitisa A, noricam, pnevmokoknim okužbam, gripi), če meni, da je to za otrokovo zdravje koristno.

VARNO SKOZI ŽIVLJENJE

Po vsem svetu so odpravljene črne koze, v mnogih državah, s Slovenijo vred, ni več davice in otroške paralize, mnoge druge nevarne bolezni pa so tudi skoraj izginile.

Ker nekaterih bolezni pravzaprav ni več, so čedalje pogostejša vprašanja, zakaj je sploh še treba cepiti.

Če bi s cepljenjem prenehali, bi se te bolezni lahko ponovno razširile. Vsi, ki niso bili cepljeni, bi zboleli, če bi prišli v stik z njimi.

Zaščita s cepljenjem, žal ni vselej trajna, zato moramo proti nekaterim boleznim cepljenje ponavljati in ga sistematično nadaljevati tudi potem, ko bolezni ne registriramo več, dokler se povzročitelji bolezni še pojavljajo pri človeku, živalih ali v okolju.

KER VAM NI VSEENO, KAJ BO JUTRI

Do osemnajstega leta mora biti vsak otrok vsaj dvakrat cepljen proti ošpicam, mumpsu in rdečkam, trikrat proti hepatitisu B, štirikrat proti oslovskemu kašlju in otroški paralizi, petkrat proti davici in šestkrat proti tetanusu. Zaradi varovanja pred tetanusom in davico je treba cepljenje proti tema boleznima praviloma ponavljati na vsakih deset let tudi v odrasli dobi.

DANES JOK, JUTRI SMEH

Pred cepljenjem zdravnik otroka pregleda in presodi, ali je glede na zdravstveno stanje lahko cepljen. Vsako cepljenje mora biti zapisano v Knjižici o cepljenju, ki naj vsakogar spremlja vse življenje.

Žal se po cepljenju lahko pojavijo tudi neželeni učinki, ki so veliko bolj opazni, ko se število zbolelih za nekaterimi

boleznimi zmanjšuje. Neželene učinke lahko pričakujemo takoj po cepljenju in nekaj ur ali dni po njem. Po cepljenju se lahko pojavijo rdečina in oteklina na mestu vboda, telesna temperatura višja od 38,5°C, slabo počutje. Neželeni učinki praviloma minejo brez zdravniškega posega, sami od sebe ali ob ambulantnem zdravljenju. V primeru pojava neželenih učinkov po cepljenju se posvetujemo z zdravnikom, ki je cepljenje opravil.

ODLOČITEV ZA JUTRI

Starši, ki imajo pomisleke glede cepljenja, se morajo zavedati, da so njihovi otroci, tako kot vsi drugi, dovzetni za bolezni in da zato, ker niso cepljeni, ogrožajo sebe in druge. To se lahko pokaže že v zgodnji mladosti, prav gotovo pa takrat, ko se bodo šolali in odločili za poklic ali potovanje po svetu.

KOLEDAR CEPLJENJA ZA ŠOLSKE OTROKE

STAROST/ RAZRED	CEPLJENJE
Vstop v šolo oz. prvi razred	ponovno cepljenje proti ošpicam, mumpsu, rdečkam (Morbilli + Parotitis + Rubella) - 1 odmerek cepljenje proti hepatitisu B - 3 odmerki
Tretji razred	ponovno cepljenje proti davici in tetanusu (dT) - 1 odmerek
Osemnajsto leto	ponovno cepljenje proti tetanusu (T) - 1 odmerek